

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 2, februari 2022

■ Economie

Vakbonden dienen opnieuw alternatief landenrapport in bij de EU

Het instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) houdt een raadpleging over de ontwerpnorm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad – antwoorden van het ABVV

■ Ondernemingen

Interpretatie van de FOD WASO van de gebruiksvoorwaarden van de werkkledij in afwachting van een nieuwe KB: de risicoanalyse moet steeds op het ondernemingsniveau gebeuren

Industriële radiografie: nieuwe regelgeving

■ Sociaal beleid

Veroordeling wegens discriminatie bij de oprichting van een vakbondsdelegatie

Platformeconomie: de Europese Commissie maakt haar voorstel van richtlijn kenbaar

■ Sociale ombuds

Inschakelingsuitkeringen: een nieuwe gerechtelijke overwinning tegen de restrictieve maatregelen! (AR Luik, 6 september 2021, AR 208A 201473A)

■ Echo regio Brussel

Brussel: hervorming van het systeem van de dienstencheques in Brbeleid

■ Echo regio Vlaanderen

14de Armoedebaremeter Decenniumdoelen

■ Echo regio Wallonië

Het recht om te leven' – een in 2022 te ontdekken tentoonstelling over de sociale zekerheid

■ Europa & Internationale relaties

Afschaffing van het CNDS

Nieuw Europees actieplan tegen extreemrechts: samen met ABVV

De winsten gaan al omhoog, nu nog de lonen...

De Nationale Bank bracht op 16 februari haar rapport uit over het jaar 2021. De Voorzitters van het ABVV en van het ACV, die beiden zetelen in de regentenraad van de NBB, hebben de politieke inleiding namens de gouverneur niet in haar geheel goedgekeurd. Die politieke boodschap houdt immers een verdediging in van de bestaande wet van '96. En die loonnormwet gaat in tegen de belangen van de werknemers én tegen de economische realiteit in de bedrijven.

Dat blijkt uit het rapport van de NBB, die overigens heel wat interessant materiaal bevat. Zo komt de NBB tot de vaststelling dat de blijvende economische schade omwille van de coronapandemie over het geheel genomen vrij beperkt is. De verwachte vloedgolf van faillissementen is er niet gekomen, integendeel: het maandgemiddelde van minder dan 600 faillissementen sinds maart 2020 ligt ruimschoots lager dan de 800 faillissementen tijdens 2010-2019. Meer nog: '... de crisis had ook geen noemenswaardig effect op de rentabiliteit noch op de solvabiliteit van de ondernemingen...' In mensentaal: de crisis had globaal genomen geen grote invloed op de winsten en op de financiële gezondheid van de bedrijven.

Dat is dan nog een understatement, want cijfers van diezelfde Nationale Bank leren ons dat de winstmarge er sterk op is vooruit gegaan. Dat is al jaren het geval, met vanaf 2015 een opvallende versnelling en met recordcijfers in 2020 en 2021. Die Belgische winstmarge sprintte in de periode 2015-2020 zelfs weg van die van onze buurlanden. Het spiegelbeeld van die groeiende winstmarge is zichtbaar in het krimpende loonaandeel, dat zakte van 51,2% in 2014 naar 48,1 % van het BBP in 2021 (eerste 9 maanden).

Moraal van dit verhaal:

1. Let op met onheilsprofeten. De afgelopen jaren hebben de werkgeversorganisaties ons geregeld het ergste voorgespiegeld. De Brexit zou duizenden banen kosten, Corona zou een vloedgolf van faillissementen veroorzaken, Omikron zou de bedrijven plat leggen... Telkens met de onderliggende politieke boodschap dat er veel meer bedrijfssteun nodig is en dat de arbeidswetgeving soepeler moet. Het ABVV heeft constructief deelgenomen aan crisisoverleg, maar zonder in de val te lopen van de regulering en flexibilisering.
2. Hoge winsten gingen te vaak gepaard met lage lonen. De wet van '96 versterkt die tendens alleen maar. We hebben tienduizenden handtekeningen verzameld in een paar weken tijd en zullen het straks in het parlement zelf gaan uitleggen: die wet moet fundamenteel worden hervormd.
3. Geleidelijk groeit het besef dat de markt niet werkt. Ondanks liberalisering van de energiemarkt swingen de prijzen de pan uit. De megawinsten van sommige bedrijven hebben te maken met marktmacht. Ze staan zo sterk dat ze hun prijzen en hun marges kunnen vergroten zonder terrein te verliezen. Economen zoals Jan Eeckhout hebben dat treffend in kaart gebracht. Dat is één van de redenen van die oplopende winstcijfers, hoger dan in de buurlanden. Er is veel te weinig regulering en veel te weinig prijscontrole. Het is hoog tijd dat de concurrentiewaakhonden hun werk (kunnen) doen: de Belgische Mededingingsautoriteit, die er net over moet waken dat bedrijven geen misbruik maken van hun marktmacht, en het Prijzenobservatorium (in de schoot van de FOD economie) dat de marktwerking en de prijzevoluties in Belgische sectoren opvolgt. Ook dat kan en moet beter.

ETUI

Op maandag 7 maart van 15u30 tot 17u00 organiseert het Europees Vakbondsinstituut (ETUI) een webinar over een rechtvaardige transitie. Het webinar, dat via Zoom zal plaatsvinden, zal onder meer volgende vragen behandelen:

- Is het EU-beleid op dit moment een stap naar een breed beleidskader dat enerzijds werk en anderzijds klimaatbeleid integreert?
- Is de welvaartsstaat klaar voor een ecosociale paradigmashift, mogelijk in een scenario van lage of geen economische groei?
- Welke strategieën en uitdagingen zijn er voor vakbonden?

Meer informatie en inschrijvingen op <https://www.etui.org/events/challenges-and-perspectives-just-transition-europe>.

ECONOMIE

Vakbonden dienen opnieuw alternatief landenrapport in bij de EU

Jaarlijks publiceert de Europese Commissie een 'landenverslag' van België. Dit is een stand van zaken van de Belgische economie en samenleving. Wegens corona was er in 2021 geen dergelijke verslag. Dit jaar legt de commissie de nadruk op budgettaire maatregelen, arbeidsmarkthervormingen en de competitiviteit van de Belgische economie.

Opnieuw maakten de vakbonden een alternatief landenverslag op waarin we de belangrijkste uitdagingen voor de Belgische economie schetsen. We wijzen op de dualisering van de arbeidsmarkt: vooral voor kortgeschoolden, jongeren of mensen met een migratieachtergrond, vinden steeds moeilijker toegang tot de arbeidsmarkt. Flexibilisering, lage lonen, discriminatie en een gebrek aan opleiding vormen daarbij de belangrijkste knelpunten. Ten tweede krijgen werknemers geen rechtvaardige verloning: de lonen stijgen niet in lijn met de productiviteit. De koopkracht stagneert, vooral dankzij de wet van '96. Ten derde is zo snel mogelijk naar een evenwichte begroting gaan, geen prioriteit voor ons. De

uitdagingen zijn groot: in nasleep van de pandemie hebben we investeringen nodig, ook voor een rechtvaardige klimaattransitie. Als we willen besparen, moeten we kijken naar de uitgaven die veel hoger liggen dan in onze buurlanden: de miljarden (loon)subsidies die naar bedrijven vloeien. Ten slotte bekijken we de fiscaliteit die moet veranderen, zóals een evaluatie van belastingverminderingen, fiscale steunmaatregelen (bv. R&D) en aftrekken voor bedrijven, versterken van de progressiviteit van de personenbelasting, en het onderwerpen van alternatieve verloningsvormen aan de fiscaliteit.

Het is nu afwachten of de Europese Commissie open staat voor onze input en we hiervan de weerslag zien in het rapport eind februari. Het is geen toeval dat de sociaal-economische barometer van het ABVV een belangrijke bron was voor het alternatieve landenverslag.

lars.vandekeybus@abvv.be

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) houdt een raadpleging over de ontwerpnorm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad - antwoorden van het ABVV

Het IBR heeft een openbare raadpleging gehouden om de norm te hervormen die de taken van de revisor bij de ondernemingsraad (OR) regelt. Het ABVV is zich bewust van de inzet die dit vertegenwoordigt, aangezien deze norm uit 1992 de kwaliteit bepaalt van het sociaal overleg in de ondernemingen, en de opdracht van de werknemersvertegenwoordigers in de OR. Dit is een gelegenheid om deze norm te verbeteren op basis van praktijkervaringen. Het ABVV wijst op een aantal belangrijke principes:

- De revisor moet een belangrijke pedagogische rol spelen die bijdraagt tot het goede verloop van het sociaal overleg in de onderneming aangezien de uiteengezette onderwerpen door alle OR-actoren begrepen en verwerkt moeten worden.
- In overleg met alle sociale gesprekspartners heeft het IBR de brochure met 24 beste praktijken aangepast en verbeterd. Deze brochure moet een referentie-instrument zijn voor revisoren die bereid zijn opdrachten te vervullen bij de OR, en

in de norm opgenomen worden om deze te versterken.

- De maatschappij evolueert, en de 'groep' heeft steeds meer invloed op de besluitvorming, die van invloed is op de werkgelegenheid. De norm moet dienen om (het begrip voor) de rol van de revisor bij het toezicht op de informatie over de groepte te versterken.
- Tot slot zijn wij van mening dat de revisor de 'waakhond' moet worden om de continuïteit te waarborgen. Hij/zij moet de werknemersvertegenwoordigers toelaten een goed beeld te krijgen van de situatie van de onderneming, en de OR-leden tijdig waarschuwen wanneer er een risico bestaat voor de continuïteit van de activiteit.

Naast deze algemene opmerkingen hebben wij ook commentaar geformuleerd bij de artikelen van de ontwerpnorm.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Interpretatie van de FOD WASO van de gebruiksvoorwaarden van de werkkledij in afwachting van een nieuw KB: de risicoanalyse moet steeds op het ondernemingsniveau gebeuren

Meer bepaald gaat het over de mogelijkheid om cao's te sluiten over de aanschaf en het onderhoud van werkkledij. In beginsel is het verboden om de werknemers toe te laten om zelf in te staan voor de werkkledij. Sinds 25 januari 2007 liet de codex over het welzijn op het werk toe van dit verbod af te wijken wanneer dit voorzien is in 'een algemeen verbindend verklaarde cao die enkel kan worden gesloten als uit de resultaten van de risicoanalyse blijkt dat de werkkledij geen risico vormt voor de gezondheid van de werknemer en zijn directe omgeving'.

Deze bepaling wordt soms op zodanige manier geïnterpreteerd dat de risicoanalyse op het sectoraal niveau moet gebeuren (wat in de praktijk onmogelijk is). Een ontwerp-KB bepaalt nu expliciet dat de risicoanalyse steeds op het ondernemingsniveau moet gebeuren. In afwachting van de inwerking-treding daarvan moeten de bepalingen van de codex op dezelfde manier worden geïnterpreteerd en toegepast.

Industriële radiografie: nieuwe regelgeving

Op initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken, met de steun van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle, werd een ontwerp van koninklijk besluit (OKB) betreffende de veiligheids- en stralingsbeschermingsvoorschriften voor industriële radiografie-activiteiten voorbereid.

Gezien de risico's die verbonden zijn aan de blootstelling van werknemers aan ioniserende straling, werd het OKB door de minister van Werkgelegenheid voor advies voorgelegd aan de sociale gesprekspartners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (HRPBW).

Industriële radiografie is een techniek waarbij gebruik wordt gemaakt van röntgenstralen of gammastralen (ioniserende straling) om een beeld te verkrijgen van de structuur van een materiaal waaruit een constructie, een toestel of een voorwerp is opgebouwd, teneinde eventuele gebreken ervan op te sporen (het gaat bijvoorbeeld om staalconstructies voor ketels, pijpen, machines, vliegtuigen, schepen, kranen, enz.) Een van de methoden om deze controles uit te voeren is niet-destructief onderzoek (NDO).

De situatie met de cao's gesloten vóór 25 januari 2007 is echter helemaal anders. Vóór 2007 was het zonder meer verboden de werknemer toe te laten voor zijn werkkledij in te staan. Deze cao's zijn derhalve principieel onwettig. In dit geval heeft de werkgever, volgens de analyse van FOD WASO de keuze tussen twee opties: ofwel de bepalingen van deze cao's niet toe te passen en zelf instaan voor de werkkledij van zijn werknemers, ofwel de bepalingen van de cao's toepassen conform de huidige regels van de codex (een risicoanalyse op het bedrijfsniveau uitvoeren en, als er geen risico's voor de werknemers of zijn omgeving zijn, een premie of vergoeding aan de werknemer betalen overeenkomstig deze cao).

Deze interpretatie heeft een tijdelijk karakter en zal gelden tot de inwerking-treding van de respectievelijke wijzigingen aan de codex over het welzijn op het werk.

anna.makhova@abvv.be

Dit OKB legt nu duidelijke taken en verantwoordelijkheden op aan het NDO-bedrijf en zijn klanten. Specifieke verplichtingen inzake stralingsbescherming worden toegevoegd aan de veiligheidsverplichtingen die in de welzijnswetgeving opgenomen zijn. Er moeten risicoanalyses uitgevoerd worden met betrekking tot de feitelijke situaties, het aantal aanwezige werknemers en de bevolking die op of in de nabijheid van het stralingsgebied kan worden blootgesteld.

Het OKB voorziet namelijk in etappes die kunnen waarborgen dat het risico uitgesloten wordt of, wanneer dat niet mogelijk is, zo klein mogelijk wordt gehouden.

De sociale gesprekspartners in de HRPBW hebben gevraagd om in het KB expliciete verwijzingen naar de Codex over het welzijn op het werk op te nemen. Het OKB zal eind februari aan de plenaire vergadering van de HRPBW voorgelegd worden.

caroline.verdoot@abvv.be

Proefproject : toediening van een herhaaldosis van het Covid-19 vaccin in de bedrijven

Eind november 2021 hebben de autoriteiten een plan goedgekeurd voor het toedienen van een herhaaldosis (of booster-dosis) aan alle volwassenen. Dit plan loopt van december 2021 tot maart 2022. De selectie is gebaseerd op het interval tussen de laatst toegediende dosis en de booster-dosis. Uitnodigingen worden verstuurd op basis van leeftijd (ouderen eerst).

Het plan voorziet in de toediening van deze booster-dosis via verschillende kanalen, waaronder de bedrijfsgeneeskundige diensten. Deze aanpak wordt, in overleg met de sociale gesprekspartners, georganiseerd door middel van een proefproject dat dankzij hun kennis van het terrein is uitgedacht en afgebakend.

De belangrijkste voorwaarden zijn: eerbiediging van de vertrouwelijkheid van medische gegevens (een bezoek aan de arbeidsarts voor alle werknemers), vrijwillig karakter, voorafgaand akkoord van de arbeidsgeneeskundige dienst en de sociale gesprekspartners in de onderneming.

Bovendien moesten de bedrijven die aan het project konden deelnemen meer dan 1000 werknemers op de site tewerkstellen (productie) en moest de dienst voor gezondheids-toezicht intern zijn aan het bedrijf. Het proefproject heeft tien bedrijven aanvaard.

In de komende weken wordt, in nauw overleg met de sociale gesprekspartners, een gedetailleerde evaluatie uitgevoerd.

Herziening van negatieve beslissingen van het Sluitingsfonds naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof

Voor de tussenkomst van het Sluitingsfonds moet men voldoen aan bepaalde voorwaarden, o.a. beëindiging van de overeenkomst minder dan 13 maanden vóór de sluiting van onderneming. Voor de werknemers voor wie een geldige gerechtelijke procedure werd opgestart vóór de wettelijke sluitingsdatum, is deze refterperiode niet vereist.

Dit was gedurende enkele jaren niet het geval voor de werknemers die vanaf 11/07/2013 (inwerkingtreding van de burgerrechtelijke bepaling die de verjaring door een ingebrekestelling laat stuiten), vóór de sluitingsdatum, hun werkgever geldig in gebreke hadden gesteld en de verjaringstermijn hadden gestuit.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 2 december 2021 beslist dat de weigering van het Sluitingsfonds tot tussenkomst in dat laatste geval het non-discriminatiebeginsel heeft geschonden. Ten gevolge van dit arrest heeft het FSO beslist haar beslissingen te herzien, meer bepaald de dossiers met een negatieve beslissing vanaf 11/07/2013 waarbij een ingebrekestelling de verjaring gestuit heeft. Het is wel vereist dat een gerechtelijke procedure werd ingeleid na de wettelijke sluitingsdatum (maar binnen de verlengde verjaringstermijn) en tot een positieve rechterlijke beslissing heeft geleid.

■ SOCIAAL BELEID

Veroordeling wegens discriminatie bij de oprichting van een vakbondsdelegatie

Twee vonnissen van 17 december 2021 van de arbeidsrechtbank van Henegouwen hebben een metaalconstructiebedrijf veroordeeld wegens vakbondsdiscriminatie. De onderneming beschikte niet over een vakbondsdelegatie. Twee bij het ABVV aangesloten werknemers hebben verschillende formele stappen ondernomen om dit te verhelpen. Ze werden ontslagen met opzegvergoeding.

De dag daarop heeft de werkgever de wijze waarop de handtekeningen van de werknemers verzameld werden, betwist bij de voorzitter van het PC en haar een nieuwe stemming bezorgd. De rechtbank herinnert eraan dat een activiteit die tot doel heeft een vakbondsdelegatie op te richten, binnen de werkingssfeer van de bescherming tegen vakbondsdiscriminatie kan vallen. Zo niet kunnen werknemers die de nodige voorbereidende stappen hebben ondernomen om in hun onderneming een vakbondsorgaan op te richten, worden blootgesteld aan represailles.

Dit kan ook de tegenwerking vergemakkelijken van een werkgever die principieel tegen dit initiatief gekant is.

De rechtbank is van oordeel dat de werknemers bewijzen hebben aangedragen waaruit een vermoeden van discriminatie op grond van vakbondsovertuiging bleek - het tijdstip van het ontslag, de inhoud van de ontslagbrief, een getuigenis, enzovoort - die de werkgever niet heeft weerlegd. De werkgever werd veroordeeld tot betaling van een forfaitaire som van zes maanden brutoloon aan elk van de ontslagen werknemers, alsmede tot betaling van 1,00 euro als vergoeding aan het ABVV wegens morele schade. Het optreden van de werkgever heeft de oprichting van een vakbondsdelegatie immers belemmerd. Ondanks de geldigverklaring van de procedure werd de vakbondsdelegatie niet opgericht. Dit is een belangrijke overwinning, hoewel het de vraag blijft of de sancties waarin de wet voorziet voldoende ontradend zijn.

isabelle.doyen@abvv.be

Platformeconomie: de Europese Commissie maakt haar voorstel van richtlijn kenbaar

De Europese Commissie heeft haar voorstel van richtlijn ter verbetering van de arbeidsomstandigheden van platformwerkers gepubliceerd. De tekst is gericht op een correcte bepaling en toepassing van het statuut van de arbeidsrelatie, en op meer transparantie bij het beheer van algoritmen en platformwerk.

Het is de ambitie van de tekst het begrip 'platformwerk' ruim op te vatten, aangezien het voorstel een impact zal hebben op personen die platformwerk verrichten, ongeacht hun statuut, en betrekking zal hebben op de platformen die het werk organiseren.

Hoe zal de situatie van deze werknemers worden verbeterd? Het voorstel voorziet in een weerlegbaar vermoeden van het bestaan van een arbeidsrelatie, indien het platform controle heeft over bepaalde elementen van de uitvoering van het werk.

Hoe zal dit begrip van controle worden geëvalueerd? Door een toetsing aan 5 criteria betreffende de bezoldiging, de toezicht op het werk, de controle van de resultaten, de be-

perking van de vrijheid om het werk te organiseren en een klantenkring op te bouwen, enz. Indien aan twee van deze criteria is voldaan, is het vermoeden van een arbeidsverhouding in loondienst vastgesteld en is het aan het platform om dit vermoeden te weerleggen (indien het dit betwist).

En wat met het algoritme? Er wordt in meer transparantie voorzien, met een verplichting tot informatieverstrekking aan de werknemers, een procedure voor toezicht op en evaluatie van het gebruik van algoritmen, een mechanisme voor raadpleging en informatie van de werknemersvertegenwoordigers, en een bescherming tegen nadelige behandeling en tegen ontslag.

Hoewel veel delen van de tekst moeten worden aangescherpt - bijvoorbeeld wat de betrokkenheid en de rol van het sociaal overleg betreft -, moeten we vaststellen dat het voorstel de goede richting uitgaat ... voorlopig.

hugues.ghenne@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Inschakelingsuitkeringen: een nieuwe gerechtelijke overwinning tegen de restrictieve maatregelen! (AR.Luik, 6 september 2021, AR 208A 201473A)

In 1992 had de werknemer recht op een werkloosheidsuitkering op grond van zijn studies. In 2012 werd hij als arbeidsongeschikt erkend. Op 5 september 2019 werd zijn arbeidsongeschiktheid beëindigd. Op 12 september vroeg de werknemer een werkloosheidsuitkering aan met ingang van 5 september. Op 19 september 2020 besliste de RVA om de inschakelingsuitkering van de werknemer met ingang van 5 september 2019 te weigeren. Op 8 mei 2020 werd er beroep aangetekend.

Het arbeidsauditoraat is van mening dat de beperking van de inschakelingsuitkeringen een aanzienlijke stap achteruit is die leidt tot de schending van het standstillbeginsel: het auditoraat is van mening dat de werknemer recht heeft op de inschakelingsuitkeringen.

De rechtbank sluit zich daarbij aan, en meent dat de maatregel niet toelaat de gestelde doelen (namelijk een betere integratie van jongeren op de arbeidsmarkt en het verwezenlijken van de begrotingsinspanningen

die België moet leveren) te bereiken en, ten slotte, dat de beperking niet evenredig is.

De rechtbank concludeert dat het artikel, waarbij een beperking in de tijd wordt ingevoerd voor de toekenning van inschakelingsuitkeringen, het standstillbeginsel niet respecteert. De rechtbank beslist daarom het artikel opzij te zetten. Op basis van de oude versie van het artikel (nl. geen beperking in de tijd) beslist de rechtbank dat de werknemer met ingang van 5 september recht heeft op inschakelingsuitkeringen.

Het ABVV strijdt voor de opheffing van alle beperkingen op de toekenning van deze uitkeringen. Om zoveel mogelijk druk uit te oefenen teneinde de wetgeving te wijzigen, pleiten wij voor de inleiding van zoveel mogelijk procedures tegen vergelijkbare situaties.

hugues.ghenne@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Brussel : hervorming van het systeem van de dienstencheques in Brbeleid

Sinds de regionalisering op 1 januari 2015 is er in Brussel weinig veranderd aan het systeem van de dienstencheques

In haar Algemene Beleidsverklaring, kondigt de Brusselse regering aan dat 'Het dienstenchequesbeleid een permanent karakter zal krijgen binnen een beheerst budgettaire kader met het oog op een verbetering van de opleiding en om de arbeidsvoorwaarden van werknemers in deze sector te verbeteren, onder meer door bij de Federale Regering verkorte loopbaanvoorwaarden te eisen gelet op het zware werk.'

Dit engagement komt, als prioriteit gedeeld met de sociale gesprekspartners, ook tot uiting in de Strategie 2030.

Begin januari heeft de minister van Werkgelegenheid, Bernard Clerfayt, eindelijk een intentieverklaring ingediend om de sector te hervormen.

Op 28 januari is binnen Brupartners een eerste werkgroep bijeengekomen om een bijdrage van de Brusselse sociale gesprekspartners over deze intentienota op te stellen.

Wat de arbeidsomstandigheden betreft, zijn de voorgestelde maatregelen hoofdzakelijk beheersmaatregelen (contactpersonen binnen de ondernemingen, informatie over welzijn en risico's, individuele en collectieve gesprekken, enz.) en maatregelen om de driehoeksverhouding met de klanten te regelen (charter van goed gedrag, uitsluiting van klanten). Ook is het de bedoeling een verplichte basisopleiding en bijscholing in te voeren. Wat het budgettaire aspect betreft, voorziet het project in een automatische indexering van de prijs van dienstencheques.

Een van de belangrijkste bezorgdheden het ABVV betreft de noodzaak van een betere controle op de sector en een versterking van de rol van de sociale inspectiedienst. Wat de begroting betreft, zal zhet ABVV erop toezien dat het systeem toegankelijk blijft voor de minst bevoorrechte gezinnen (eenoudergezinnen, alleenstaanden, gepensioneerden, enz.)

samuel.droolans@abvv.be

Vorming voor de DSR over 'Het nieuwe bewijsrecht'

De volgende vorming voor de DSR zal plaatsvinden op donderdag 10 maart 2022 van 9 u 30 tot 12 u. Deze gaat over 'Het nieuwe bewijsrecht' en wordt gegeven door Mt. Stephanie Raets, advocaat bij Stappers Advocaten.

De vorming vindt online plaats. Om deel te kunnen nemen, vragen wij aan de deelnemers zich ten laatste op 7 maart 2022 in te schrijven via VormingenDSR@abvv.be.

Noteer ook alvast dat er dit voorjaar nog vormingen voor de DSR zullen doorgaan op donderdag 5 mei en 9 juni 2022. Meer info hierover volgt later.

Cijfers: gezinshulp

De sector stelt zo'n 27.000 werknemers tewerk in Brussel, d.w.z. bijna 5% van de actieve bevolking. Meer dan 75% van deze werknemers woont in het gewest. 95% van de huishoudhulpen zijn vrouwen, bijna allemaal van buitenlandse origine.

Meer dan 80% van deze werknemers werkt deeltijds. Hun gemiddelde loon bedraagt niet meer dan 975 euro.

Het werk dat zij doen is bijzonder zwaar en heeft een impact op hun gezondheid:

- 19,4% gebruikt dagelijks stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid;
- 25% van de huishoudhulpen was in 2020 afwezig wegens een lichamelijke ongeschiktheid, bij diegenen met 10 jaar anciënniteit was dit 40%;
- 51% heeft vaak of zelfs dagelijks last van rugpijn.

ABVV-experten

We kunnen ons toch nog allemaal levendig de laatste week van de grote vakantie inbeelden: uitkijken naar het weerzien met de schoolvriendjes, stoeven met een nieuwe pennenzak, en klaar zijn voor een nieuw jaar. Uiteraard vervaagde die goesting na een paar weken, maar dan stond er alweer een andere vakantie voor de deur.

Het is waar wat ze zeggen; dat naar school gaan een leuke periode is in je leven (of dat kunnen we nu achteraf allemaal zeggen).

De grote vakantie duurde echter altijd een tikkeltje te lang en de weekjes doorheen het schooljaar, een tikkeltje te kort. En daar zou dus nu verandering in komen, het welzijn en de pedagogie van het kind in acht houdend.

Lees meer over dit topic op onze blog: <https://abvv-experten.be/leren/naar-een-andere-organisatie-van-het-schooljaar/>

ECHO REGIO VLAANDEREN

14de Armoedebarmeter Decenniumdoelen

Elk jaar publiceert het armoedeplatform Decenniumdoelen, waarin ook het Vlaams ABVV vertegenwoordigd is, een armoedebarmeter voor België en Vlaanderen. De 14de editie van de barometer (publicatie 20 januari) toont net als voorgaande jaren geen positief beeld van de armoedecijfers. De verschillende regeringen in ons land slagen er niet in om de cijfers drastisch te laten dalen. Voor de Vlaamse regering is de strijd tegen armoede duidelijk geen prioriteit.

Hardnekkige en hoge cijfers

Het armoederisico in België en Vlaanderen is in 2020 respectievelijk 14,1% en 9,3%. Bij deze cijfers moeten echter enkele nuances gemaakt worden. Door de coronacrisis en een ingrijpende vernieuwing bij EU-SILC-enquête (waarop de meeste armoedecijfers gebaseerd zijn), is het immers moeilijk vergelijken met voorgaande jaren. Daarom is de langere tendens interessanter en die is niet positief: voor de periode 2007-2020 bedragen de armoedecijfers in België en Vlaanderen respectievelijk 15% en 10%.

Verschuivingen in de cijfers

Op het eerste gezicht zien we geen trendbreuk in de armoedecijfers; al jaren liggen die veel te hoog voor een welvarende regio zoals Vlaanderen. Maar wanneer we iets meer inzoomen, zien we belangrijke verschuivingen. Zo zijn de kinderarmoedecijfers (onder de drie jaar) gestegen van 7,4% in 2007 naar 13,7% in 2020; bijna een verdubbeling. Ook het aantal leefloongerechtigden is sterk gestegen van ongeveer 40.000 in 2007 naar bijna 60.000 in 2020, waarvan 20.000 jongeren. Tot slot merken we de laatste jaren een stijging van het aantal huurders in armoederisico (22%).

Werkende armen

Een andere trend in de armoedecijfers is die van werkende armoede. Wie werkt en dat doet aan een laag loon komt meer en meer in de problemen. De werkende armoede in België steeg van 3,9% in 2005 naar 5% in 2017. Vlaanderen ligt daar iets onder met 4,2% van de werkenden in armoede. Dat komt overeen met respectievelijk 250.000 Belgen en bijna 93.000 Vlamingen. Nog eens 193.000 werkenden hebben een levensstandaard die niet ver boven de armoedegrens ligt.

Ontoereikende (minimum)inkomens

De armoedebarmeter verwijst ook naar de analyse in 2021 van het CEBUD (Centrum

voor budgetadvies en -onderzoek) over de doeltreffendheid van de minimuminkomens in Vlaanderen. Aan de hand van referentiebudgetten (minimaal inkomen voor een volwaardige deelname aan de maatschappij) zien we dat de sociale minima, met inbegrip van belastingen en kinderbijslag, voor bijna alle gezinstypes ontoereikend zijn. Ook het minimumloon is vaak ontoereikend, zeker voor gezinnen met kinderen die huren op de private markt.

Falend (Vlaams) beleid

De federale regering neemt alvast stappen in de goede richting wat betreft armoedebestrijding: verlaging van de maximumfactuur in de zorg, sociaal energietarief en verhoging minimumpensioenen. Er moet federaal nog een versnelling hoger geschakeld worden, maar het contrast met Vlaanderen is vandaag heel groot. De Vlaamse regering zit vast in een individualistisch schuldmodel, een te grote focus op werk, bescherming van de middenklasse ten koste van de laagste inkomens en het doorschuiven naar het lokale niveau. Gecombineerd met een gebrek aan coördinatie en ambitie zorgt dit ervoor dat Vlaanderen compleet faalt in zijn armoedebestrijding.

Bouwstenen voor de toekomst

Decenniumdoelen schuift een aantal prioritaire bouwstenen naar voren in het kader van een structureel armoedebestrijdend beleid: voor iedereen een waardig inkomen, een betaalbare en goede woning, betaalbare en kwaliteitsvolle zorg, solidaire bijdragen én het bestrijden van discriminatie. De strijd tegen armoede is een strijd op verschillende fronten en niveaus tegelijk, maar alles begint bij het erkennen van het armoedeprobleem en het tonen van ambitie om er iets aan te doen. Maar zelfs dat ontbreekt vandaag de dag bij de Vlaamse regering.

ayoubi.benali@vlaamsabvv.be

'Het recht om te leven' - een in 2022 te ontdekken tentoonstelling over de sociale zekerheid

In maart gaat begint er een nieuwe fase van de tentoonstelling 'Het recht om te leven', over de geschiedenis van de sociale zekerheid in het Maison de Village de Thuillies (Thuin)

Na het stripverhaal 'Un cœur en commun. La belge histoire de la sécurité sociale' (uitg. Delcourt, in samenwerking met het CEPAG, het Waalse ABVV en Solidaris, januari 2020), is tekenaar Harald Franssen verdergegaan op hetzelfde elan:

'Ik wilde hier al snel verder mee gaan, want in het stripverhaal kwam nog niet alles aan bod. We wilden dit onderwerp verder ontdekken in een ander formaat', zegt de schrijver-tekenaar. Zo werd het idee van een tentoonstelling geboren.

Een tentoonstelling die de ontstaansgeschiedenis van de sociale zekerheid volgt en vertrekt van het moment toen er... niets was! We staan aan het begin van de industriële revolutie, de levensomstandigheden zijn extreem zwaar, arbeiders worden uitgebuit, onderbetaald, misbruikt, ontmenselijkt, ...

Maar tegenover al dit onrecht heeft het collectief de overhand genomen. De uitgebuite werknemers en werkneemsters begonnen zich te organiseren om een manier te bedenken om samen te (over)leven. 'Vandaar de titel van de tentoonstelling', legt Harald uit.

Een fabriek, een boom... Een kunstwerk

Deze tentoonstelling volgt geen 'klassiek' parcours met een opeenvolging van panelen naast elkaar, integendeel. Door haar vorm en structuur nodigt ze de bezoeker onmiddellijk uit op een reis doorheen de ontstaansgeschiedenis van de sociale zekerheid.

'Ik wilde een ruimte die iets te vertellen heeft. De ruimte moest herinneringen oproepen aan de plaatsen waar de eerste verhalen van de sociale zekerheid werden geschreven', vertelt Harald ons.

Geen betere inspiratiebron dan de fabriek, symbool van de industriële revolutie: 'Samen met kunstenaar Antoine Falon hebben we een fabrieksvormige structuur ontworpen om de tekeningen in onder te brengen. De ideeën zijn verder gegroeid vanuit die industriële plek, waar arbeiders samenkwamen of waar ze tijd doorbrachten.'

Vanuit deze plaats, waar de strijd voor de sociale zekerheid is ontstaan, verschijnt een boom die net als in het stripverhaal symbool staat voor de sociale zekerheid. 'Een boom doorboort dus het dak van de fabriek', beschrijft Harald. 'De boom, een ontwerp en een creatie van kunstenaar Alain Ruelens, is vervaardigd uit verschillende stukken hout. Die staan symbool voor alle stukken die iedereen heeft bijgedragen en ook vandaag nog blijft bijdragen.'

De sociale zekerheid is actueler dan ooit

Door te praten over de sociale zekerheid en deze onder de aandacht te brengen - of dat nu gebeurt via deze tentoonstelling, een stripverhaal of een ander initiatief -, wordt aangetoond hoe belangrijk dit systeem is. Het is het resultaat van een collectieve strijd en maakt deel uit van ons collectief erfgoed. De huidige gezondheids crisis herinnert ons hier steeds opnieuw aan.

'Het is een tentoonstelling die ons allen rechtstreeks aanbelangt. Zeker vandaag de dag, nu de pandemie ons heeft doen beseffen dat we deel uitmaken van een bevoorrechte groep die kan terugvallen op het vangnet van de sociale zekerheid, dat nog nooit zo nodig is geweest als nu', vult Harald aan.

De tentoonstelling was al te zien in Verviers, Namen, La Louvière en Bergen, en loopt nog tot 24 maart in 'la Maison de Village de Thuillies' (Thuin), waarna zij nog tijdens heel 2022 verder trekt doorheen Wallonië en Brussel.

Alle info en toekomstige locaties zijn te vinden op de Facebookpagina van de tentoonstelling: <https://www.facebook.com/expoledroitdevivre>

De tentoonstelling 'Het recht om te leven' is een project van CEPAG, PAC, FPS, CEPAG Verviers, IDEES asbl, Latitude Jeunes.

Met de steun van het Waals netwerk armoedebestrijding, CAL Luik, ABVV Verviers-Ostbelgien, Waals ABVV, Solidaris, ASPH, Espace Seniors en de Federatie Wallonië-Brussel.

communication@cepag.be

> REGARDS, EEN OPINIEUITZENDING

Le socialisme malade de la social-démocratie Gesprek met Mateo Alaluf, doctor in de sociale wetenschappen – ULB

Heeft de sociaaldemocratie na anderhalve eeuw nog een toekomst?

Is zij door haar bekering tot het neoliberalisme en haar zelfverloocheningen veroordeeld tot ondergang, ja zelfs tot verdwijning?

Maakt de erfenis van het socialisme het mogelijk de hypothese te formuleren van een linkse linkerbeweging die in staat is een antwoord te bieden op de prangende sociale, ecologische en democratische kwesties?

Kan het socialisme zijn subversief vermogen herwinnen om een einde te maken aan de uitbuiting van arbeid en de verhandelbare vervreemding? Wat zijn de vooruitzichten voor de vakbondsstrijd en de sociale bewegingen?

Op deze en andere vragen proberen wij in deze nieuwe uitzending een antwoord te formuleren samen met Mateo Alaluf, auteur van het boek 'Le socialisme malade de la social-démocratie' (Het socialisme ziek van sociaaldemocratie).

Het gesprek vindt plaats op een zeer symbolische en historische locatie: La Maison du Cygne (De Zwaan) op de Grote Markt in Brussel.

Een Regards - uitzending geproduceerd en verwezenlijkt door de CEPAG en voorgesteld door het Waalse ABVV. Te ontdekken op de 3 RTBF-kanalen op Auvio, en binnenkort ook op www.fgtb-wallonne.be en Emission Regards op Youtube.

Casestudy over de zorgplicht in Colombia

In het Belgische en Europese middenveld doet het debat rond het begrip 'zorgplicht' steeds meer stof opwaaien. Om een bijdrage te leveren aan dit debat heeft het ISVI meegewerkt aan een studie in Colombia om verslag uit te brengen over de wijdverbreide schendingen van de mensen- en vakbondsrechten door nationale en internationale ondernemingen, en om duiding te geven aan de uitvoering van bindende zorgplichtmaatregelen ter aanvulling van bestaande rechten, wetgeving en sociale dialoog.

De studie, uitgevoerd door CETRI in samenwerking met FOS, ISVI, Solsoc en al onze respectievelijke partners in Colombia, toont aan dat ondernemingen geen neutrale actoren zijn, los van de context waarin zij opereren. Decontext zelf, vooral in conflictgebieden, duwt economische activiteiten in een bepaalde richting en onderwerpt deze aan de plaatselijke voorwaarden. De in deze studie geanalyseerde voorbeelden Anglo-Gold Ashanti en Chiquita tonen aan dat economische actoren voordeel kunnen halen uit schendingen van de mensenrechten en conflicten, dat ze die in stand houden en zelfs verergeren. Het ABVV neemt deel aan deze denkoefening door eraan te herinneren dat zorgplichtmaatregelen de bevordering, ratificatie en controle van het geheel van de IAO-normen niet naar de achtergrond kunnen noch mogen verdringen. Raadpleeg de studie op <https://www.ifs-iisvi.be/>

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:
echo@abvv.be

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Afschaffing van het CNDS

Benin geldt als voorbeeld voor de ontwikkeling naar een volwaardige democratie in West-Afrika waar ruimte is voor het middenveld, met - niet in het minst - vakbonden om burgers en werknemers te organiseren. Of moeten we zeggen 'gold'?

Op 19 januari besliste de ministerraad, onder leiding van president Patrice Talon, om het Comité Nationale du Dialogue Social (CNDS) op te heffen. Dit tripartiete orgaan werd op 28 juni 2017 opgericht om de sociale dialoog in het land te organiseren. Het decreet bewees dat het Benin ernst was om via de sociale dialoog verschillende economische en maatschappelijke belangen te verzoenen. De toenmalige regering wou daarmee bijdragen aan de sociale vrede in het land. Voor de werknemers zetelden de drie meest representatieve confederaties.

De beslissing van de regering beëindigt het bestaan van dit overlegorgaan. Ironisch genoeg gebeurde dit zonder enig overleg met de andere sociale partners. Het was een donderslag bij heldere hemel dit te vernemen in de pers. Het belangrijkste argument van

de regering is het bestaan van het Nationale overleg -, consultatie - en onderhandelingscomité, opgericht net voor de 3de editie van de sociale verkiezingen die plaatsvonden op 24 januari 2021.

Het ABVV, het IW en IFSI-ISVI hebben twee partners in Benin, UNSTB en CSA-Bénin. Enkel deze laatste had een mandaat in het CNDS en dit op basis van haar verkiezingsresultaat. Haar voornaamste kritiek op dit bruusk initiatief van de regering, is het feit dat deze beslissing er zonder overleg of evaluatie van het functioneren of de resultaten van het CNDS is gekomen. Dat bijvoorbeeld ook de UNSTB - die nota bene geen mandaat had - deze beslissing betreurt, is veelzeggend. Haar belangrijkste argument is dat het CNDS verdwijnt voordat het Nationale overlegcomité degelijk functioneert en een duidelijke wettelijke opdracht heeft.

stefan.degroote@ifs-iisvi.be

Nieuw Europees actieplan tegen extreemrechts: samen met ABVV

Extreemrechtse en rechts-populistische partijen zijn meer en meer aanwezig op het Europese politieke toneel. Hun opkomst is al tientallen jaren aan de gang. Ze worden te vaak als normaal behandeld in de samenleving, ze worden geïnstitutionaliseerd.

Het zichtbare gevolg is dat onze samenleving meer en meer geconfronteerd wordt met polarisatie, discriminatie, ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, maar ook aanvallen en ondermijning van democratische, sociale en vakbondsrechten.

Als antwoord heeft het EVV beslist een actieplan te ontwikkelen. Het EVV speelt immers een belangrijke rol bij het vormgeven van de toekomst van Europa, en heeft een belangrijke rol te spelen bij het verdedigen en versterken van de democratie. Als ABVV werken we actief mee aan dit stappenplan. Onze deelname maakt deel uit van onze campagne die het ABVV besloten heeft te voeren in de strijd tegen extreemrechts.

Het doel van dit stappenplan is een platform te ontwikkelen om onze krachten te bundelen en vermogen op te bouwen om extreemrechts te bestrijden en weerstand te bieden

aan alle pogingen om werkende mensen te verdelen, of dat nu op de werkvloer is of in de politiek.

Het is gebaseerd op 15 kernacties met als uitgangspunten: het vormen van solidaire allianties, pro-actieve communicatie vanuit een eigen narratief, het herdenken van onze waarden en geschiedenis, het versterken van de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen op alle niveaus, training en vorming, ... Ook dient er te worden geïnvesteerd in onderwijs en opleiding, vooral voor jongeren, die vaak denken dat rechtse partijen een goed alternatief bieden voor hun bezorgheden.

Daarom ook moeten wij, in dit pro-actief verhaal, blijven strijden voor een écht sociaal Europa met betere arbeids- en leefomstandigheden, het opbouwen van rechten voor werknemers en het versterken van de sociale bescherming. Als wij het niet doen, doet niemand het.

joeri.hens@abvv.be